

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 เลขรับ ๓๒๑๘/๒๖๖๔
 วันที่ ๑๕ ก.พ. ๖๔
 เวลา ๑๕:๕๓ น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๖๕๒

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ของคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๘๗๔๘ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๓
 สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๔๐๕/๔๒๓ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔
 และเอกสารประกอบ

ตามที่ได้ส่งรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ของคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ไปเพื่อดำเนินการ นั้น

กระทรวงยุติธรรมได้เสนอผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ รับทราบผลการพิจารณารายงาน การพิจารณาศึกษา เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ของคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ตามที่กระทรวง ยุติธรรมเสนอ และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กระทรวงยุติธรรมส่งรายงานในเรื่องนี้ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยตรงต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติคดี ๑

(Signature)

สำนักงานการประมุข
 เลขที่รับ ๕๐ / ๓๕๕๘
 วันที่ ๑๖ / ก.พ. / ๖๔ เวลา ๑๗.๓๕ น.

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิระวิลาส)
 เลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มงานระเบียบวาระ
 วันที่ ๒๒ / ๒๕๖๔
 วันที่ ๒๕ / พ.ค. / ๖๔ เวลา ๑๑.๐๐ น.

กองนิติธรรม
 โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๒๒ (นิเทศ)
 โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (D/แจ้งมติ ครม. /030)
 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : dcab@soc.go.th

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประมุข
 วันที่ ๒๐ / ๒๕๖๔
 วันที่ ๑๖ / ก.พ. / ๖๔ เวลา ๑๗.๒๓ น.
 ส่งกลุ่มงาน พรธม.๑ ดำเนินการ

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๔๐๕/ ๔๒๓

กระทรวงยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๓๐๘๓๗ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. รายงานการประชุมเพื่อศึกษาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำบุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม
และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอเรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการทรมานและการกระทำบุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม
และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย
การเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) รวมทั้งสอดคล้องกับการดำเนินการ
ตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๖) การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน
ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่อง
ดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๓๐๘๓๗ ลงวันที่
๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ แจ้งให้ทราบว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอ รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำบุคคลสูญหาย พ.ศ. ....
ของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี
(นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลัก
รับรายงานพร้อมข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตและข้อเสนอแนะดังกล่าว พร้อมทั้งสรุปผล
การพิจารณาหรือผลการดำเนินการในภาพรวม พร้อมทั้งจัดทำความเห็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๑.๒ มติ...

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้มีบัญชาและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบตามข้อ ๑.๑ ไปพิจารณาร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานสภาคความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรมราชทัณฑ์ และกรมสอบสวนคดีพิเศษ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ของคณะกรรมการกฤษฎีกา การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร และสรุปผลการพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงยุติธรรม ได้จัดการประชุมเพื่อศึกษาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ของคณะกรรมการกฤษฎีกา การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร (กมธ.) เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ ระหว่างเวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ๕ ชั้น ๙ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร เรียบร้อยแล้ว โดยหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมฯ ประกอบด้วย สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานสภาคความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรมราชทัณฑ์ และกรมสอบสวนคดีพิเศษ พร้อมทั้งได้ประมวลผลการประชุมฯ เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

จากการประชุมเพื่อศึกษาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๔.๑ ที่ประชุมฯ มีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ฉบับคณะกรรมการกฤษฎีกา การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร มีหลักการใกล้เคียงกับร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ฉบับรัฐบาล ซึ่งปัจจุบันผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น ที่ประชุมฯ จึงมีมติเห็นชอบในหลักการและเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ สามารถนำไปพิจารณาประกอบกับร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับรัฐบาลซึ่งเป็นร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับหลักในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรได้

๔.๒ ที่ประชุมฯ ...

๔.๒ ที่ประชุมฯ มีข้อสังเกตต่อร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ ในหลายประเด็น โดยสามารถสรุปประเด็นหลักได้ดังนี้ ๑) การกำหนดความผิดและบทลงโทษฐานการกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (มาตรา ๔ มาตรา ๒๐ และ ๔๙) ซึ่งไม่มีคำนิยามที่เป็นมาตรฐานกลางที่ชัดเจน จะทำให้ขัดกับหลักการลงโทษทางอาญาที่จะต้องมีความชัดเจนและปราศจากความคลุมเครือ ๒) องค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย (มาตรา ๖ และ ๑๓) ไม่มีความสมดุลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคม นอกจากนี้ อำนาจหน้าที่ในการตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า อาจขัดกับระเบียบปฏิบัติด้านการรักษาความปลอดภัยของหลายหน่วยงาน ๓) การจัดตั้งคณะกรรมการสรรหากรรมการในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย (มาตรา ๘) ทำให้เกิดขั้นตอนที่ซับซ้อนและใช้ระยะเวลานาน ๔) บทบัญญัติบางมาตรามีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายและแนวปฏิบัติที่มีอยู่แล้ว (มาตรา ๑๖ - ๑๗ มาตรา ๒๙ - ๓๐ มาตรา ๓๗ - ๓๘) เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ประมวลกฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และ ๕) กระบวนการที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ บางประการ ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญาฯ (มาตรา ๓๑ และ ๓๕) เช่น การอุทธรณ์คำสั่งให้ยุติการทรมาน ซึ่งคำสั่งดังกล่าวควรเป็นที่สุดเพื่อป้องกันการทรมานที่เกิดขึ้น

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

-

๖. ผลกระทบ

-

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

-

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

-

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

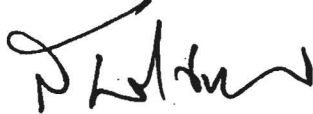
-

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรมเห็นสมควรเสนอเรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ของคณะกรรมการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ให้คณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๒๗๕๑ (นิเวศิ์ฯ)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๖๗๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nithiwadee.p@rlpd.go.th

ศักดิ์ เทพสุทิน

จิวิวัต

(นางจิวิวัต พรหมอก)
 ๒๕๖๔

ที่ นร ๐๕๐๓/๓๐๘๓๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ....

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

รับที่	17250
วันที่	๖ ต.ค. ๒๕๖๓
เวลา	13.31

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๘๗๔๘ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๓ และรายงานของคณะกรรมการฯ

ด้วยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ของคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับรายงานพร้อมข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงมหาดไทย สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตและข้อเสนอแนะดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดพิจารณาดำเนินการตามคำสั่งรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

วิษณุ เครืองาม

(นางสาวสาวิตรี ชำนาญกิจ)
รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการ
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๒๒
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (D/ส.แจ้งคำสั่งรองฯ001/นิติทศ)

จรุ้=สาม K. พิเศษแล้ว
12 พ.ย. ๖3

☒	ส.ป.ยธ.
☐	บ.ป.ส.
☐	ป.ป.ท.
☐	อื่นๆ.....

(นางสาว) Chom K. พิเศษแล้ว
(นางสาว) ... (นิติพิทาสกุล)

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๔/๘๗๕๘

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๘ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

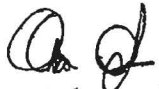
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการ จำนวน ๒ ฉบับ

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้พิจารณารายงานการพิจารณาการศึกษาของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน เรื่อง การปฏิบัติตามกฎหมายของโครงการก่อสร้างทางรถไฟยกระดับและถนนยกระดับในเขตกรุงเทพมหานคร และการใช้ประโยชน์ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย (โฮปเวลล์) และเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... แล้วมีมติให้ส่งเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการ

จึงขอส่งรายงานและข้อสังเกตดังกล่าวมาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ และเมื่อคณะรัฐมนตรีได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตเป็นประการใด โปรดแจ้งให้ทราบด้วยเพื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรจะได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรพ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ.๑๐๕

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ ร.ต.ต.
(อาพิชิต์ สุขะนันท์)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักการประชุม

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๕๐๐ ต่อ ๗๕๑๑

สำเนาถูกต้อง

นงนภ

(นางสาวนิตาชล ชนะภักดิ์)
นิติกร

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) โทร. ๐ ๒๒๘๘.๔๑๕๗

ที่ นร.๐๔๐๓(กร.๒)/๕๗๒ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ของคณะกรรมการกฤษฎีกา การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงยุติธรรม ได้เสนอเรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการทรมานและการกระทำบุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ของคณะกรรมการกฤษฎีกา
การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ ซึ่งได้พิจารณาแล้วเห็นว่า
กระทรวงยุติธรรมได้ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำบุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ของคณะกรรมการกฤษฎีกา การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน
สภาผู้แทนราษฎร จึงเห็นควรให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

(นายวิษณุ เครืองาม)
รองนายกรัฐมนตรี

รายงาน
การประชุมเพื่อศึกษาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ....
ของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร
วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๓
ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ๕ ชั้น ๙
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายเรืองศักดิ์ สุวารี อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ๒. นางทัศนีย์ เปาอินทร์ รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ๓. นายวีระชัย ตั้งติยะพันธ์ อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการสูงสุด ๔. ว่าที่พันตำรวจเอก เอกชัย แสนสระดี ผู้กำกับกองคดีอาญา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๕. นางสาวพริ้ว วิริยะพานิช นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ๖. นายณพวีร์ กฤษีชีวิน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ๗. นางสาวจรรยาพร พงศาวสีกุล นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๘. นางวรรณาริ สิงห์สุขวงษ์ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๙. นางสาววรมน รามางกูร ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ๑๐. นายณภัส ลิลิตสัจจะ นิติกร สำนักงานศาลยุติธรรม	ประธาน

๑๑. นางสาวปาริฉัตร สูงงาม
นิติกร
สำนักงานศาลยุติธรรม
๑๒. นาวาอากาศโทหญิงปรียวิชญา แสนวิเศษ
หัวหน้าวิชาการค้นคว้าและนิติบัญญัติ
กระทรวงกลาโหม
๑๓. นายรองวุฒิ วีรบุตร
รองอธิบดีกรมองค์การต่างประเทศ
กระทรวงการต่างประเทศ
๑๔. นางสาวณัฐฐา วสันตสิงห์
นักการทูตชำนาญการ
กระทรวงการต่างประเทศ
๑๕. นางสาวกัญญาวีร์ ศรีกุลวงศ์
นักการทูตปฏิบัติการ
กระทรวงการต่างประเทศ
๑๖. นายมานะ สิมมา
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย
กระทรวงมหาดไทย
๑๗. นายสิรภพ นิยมเดช
หัวหน้ากลุ่มงานบูรณาการภารกิจพิเศษ
กระทรวงมหาดไทย
๑๘. นายปกครอง ศรีขาว
นักวิเทศน์สัมพันธ์ชำนาญการ
กระทรวงมหาดไทย
๑๙. นางสาวชนิษฐา โชติจันทร์
รักษาการนิติกรชำนาญการพิเศษ
กรมราชทัณฑ์
๒๐. นางสาวชนากัทร ปัทมชนะโชติ
นิติกร
กรมราชทัณฑ์
๒๑. นายอังศุเกตุ วิสุทธิวัฒนศักดิ์
ผู้อำนวยการส่วนคดีความมั่นคง ๙
กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๒๒. พันตำรวจโทเจริญ บุญศิลป์
พนักงานสอบสวนคดีชำนาญการ
กรมสอบสวนคดีพิเศษ

๒๓. นางสาวนรีลักษณ์ แพไชยภูมิ
ผู้อำนวยการกองสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๒๔. นางธัญสุดา หน่อแก้ว
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๒๕. นางนิธิตี พรหมอาจ
นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

เลขานุการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ**ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ในการประชุมฯ**

ประธาน : การประชุมฯ ในวันนี้ สืบเนื่องจากการที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๗/๓๐๘๓๗ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ แจ้งให้ทราบว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคตสูญหาย พ.ศ. .... ของคณะกรรมการการกฤษฎีกาหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร มายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับรายงานฯ พร้อมข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ไปพิจารณา ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตและข้อเสนอแนะดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการในภาพรวม พร้อมทั้งจัดทำความเห็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องเพื่อทราบ**๒.๑ สถานะร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ**

ให้นुकคตสูญหาย พ.ศ. .... ฉบับผ่านการพิจารณาคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ปี ๒๕๖๓

ฝ่ายเลขานุการ : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในฐานะหน่วยงานหลักรับผิดชอบอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment: CAT) และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance: ICPPED) ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนจัดทำ “ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคตสูญหาย พ.ศ. ....” และได้เสนอเข้าสู่การพิจารณาตามลำดับ จนกระทั่ง ที่ประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ (วาระ ๑) ได้มีมติเห็นชอบหลักการร่างพระราชบัญญัติฯ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ และได้จัดตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฯ จนแล้วเสร็จ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๒ (รวม ๑๒ ครั้ง) แต่ต่อมาสมานิติบัญญัติแห่งชาติ หมดวาระลง จึงทำให้ร่างพระราชบัญญัติฯ เป็นร่างกฎหมายที่ค้างการพิจารณา อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ได้มีการปรับแก้ในหลายประเด็น

ดังนั้น เมื่อมีการจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ขึ้น คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบให้กระทรวงยุติธรรมถอนร่างพระราชบัญญัติฯ มาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ก่อนเสนอเข้าสู่การพิจารณาตามลำดับต่อไป

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้จัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ เรียบร้อยแล้ว โดยดำเนินการใน ๓ ช่องทางหลัก ได้แก่ การเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง คือ www.lawamendment.go.th การเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ และ Facebook Page ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ระหว่างวันที่ ๔ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ และการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นฯ ในภูมิภาคต่างๆ รวมทั้งจัดเวทีสำหรับหน่วยงานด้านความมั่นคงเป็นการเฉพาะ จากนั้นจึงได้จัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นฯ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย และเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติฯ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ พร้อมทั้งส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) นำโดย ศาสตราจารย์พิเศษเรวัต ฉ่ำเฉลิม และคณะ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ร่วมกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมจำนวน ๕ ครั้ง (๑๑ สิงหาคม - ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓) จนแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓ จากนั้น เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีหนังสือแจ้งร่างพระราชบัญญัติฯ (ฉบับผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา) พร้อมทั้งขอให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ พิจารณาให้ความเห็นชอบและยืนยันร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยตรง ซึ่งปัจจุบันกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้มีหนังสือยืนยันและเห็นชอบต่อร่างพระราชบัญญัติฯ โดยได้จัดส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ อยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ เนื่องจากต้องดำเนินการอย่างน้อย ๑๕ วัน (๑๙ ตุลาคม - ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓) เพื่อให้สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ ประกอบกับพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะเร่งดำเนินการจัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพื่อนำส่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต่อไป

มติที่ประชุม

รับทราบ

๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ของสมาชิกผู้แทนราษฎรและคณะ จำนวน ๓ ร่าง
ฝ่ายเลขานุการ : นอกจากร่างพระราชบัญญัติฯ ของกระทรวงยุติธรรมซึ่งปัจจุบันผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้วนั้น ยังมีร่างพระราชบัญญัติฯ ที่มีเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งเสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะ จำนวน ๓ ฉบับ ดังนี้

- ๑) ฉบับนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคณะ ประกอบด้วย ๔ หมวด ๕๑ มาตรา
- ๒) ฉบับนายสุทัศน์ เงินหมื่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคณะ ประกอบด้วย ๕ หมวด ๔๘ มาตรา
- ๓) ฉบับนายสิระ เจนจาคะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการกฤษฎีกา การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย ๔ หมวด ๕๑ มาตรา ซึ่งเป็นฉบับที่จะพิจารณาในที่ประชุมวันนี้

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓

เรื่องเพื่อพิจารณา

๓.๑ ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ฉบับคณะกรรมการการกฤษฎีกาหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ฝ่ายเลขานุการ : ร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ มาจากการนำหลักการและสาระสำคัญแห่งบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับประชาชน ฉบับนายรังสิมันต์ โรม และฉบับกระทรวงยุติธรรม มาประกอบการพิจารณา โดยคณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม นำโดย นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ เป็นประธาน เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ ประกอบด้วย ๔ หมวด ๕๑ มาตรา ดังนี้

๑) อารัมภบท (มาตรา ๑ - มาตรา ๕) : กำหนดเกี่ยวกับวันมีผลบังคับใช้ ผู้รักษาการตามกฎหมาย และคำนิยามต่างๆ

๒) หมวด ๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย (มาตรา ๖ - ๑๕) : จัดตั้งคณะกรรมการฯ มีองค์ประกอบจำนวน ๑๑ คน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธาน และกำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหา เพื่อคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ผู้เสียหาย ผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมเป็นคณะกรรมการฯ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ และให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการฯ

๓) หมวด ๒ การป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย ซึ่งมี ๓ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ บททั่วไป (มาตรา ๑๖ - ๑๗) : กำหนดหลักการเรื่องสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ส่วนที่ ๒ การปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย (มาตรา ๑๘ - ๒๘) : กำหนดความผิดฐานกระทำความทรมาน ฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย และฐานกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ กำหนดบทเพิ่มโทษและลดโทษ ความรับผิดของผู้บังคับบัญชา รวมถึงกำหนดถึงหลักการห้ามอ้างสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และหลักการห้ามผลักดันกลับ สำหรับส่วนที่ ๓ การป้องกันการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย (มาตรา ๒๙ - ๓๙) : กำหนดให้มีการแจ้งสิทธิ รวมถึงการจัดทำบันทึกผู้ถูกควบคุมตัว

๔) หมวด ๓ การดำเนินคดี (มาตรา ๔๐ - ๔๗) : กำหนดให้พนักงานอัยการเป็นผู้สอบสวน และกำหนดให้เป็นความผิดที่ไม่มีอายุความ พร้อมทั้งให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นศาลที่มีเขตอำนาจ

๕) หมวด ๔ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๔๘ - ๕๑) : กำหนดโทษความผิดฐานกระทำความทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย รวมถึงความผิดฐานกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ประธาน : ขอรื้อที่ประชุมเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาโดยจะพิจารณารายมาตรา หรือพิจารณาเฉพาะประเด็นที่ฝ่ายเลขานุการ เตรียมไว้ และหลังจากเสร็จสิ้นการประชุมวันนี้ หากท่านใดยังไม่สะดวกที่จะให้ข้อมูลเนื่องจากการศึกษารายละเอียด ก็จะขอให้ท่านส่งความเห็นเป็นเอกสารกลับมาอีกครั้ง ภายในวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางสาวจรรยาพรฯ) : ขอให้ข้อมูลเพิ่มเติม กรณีมีหนังสือจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งรายงานการศึกษาร่างกฎหมายต่างๆ ของคณะกรรมการมาให้หน่วยงานพิจารณา หากที่ประชุมมีมติแล้ว สามารถเสนอความเห็นตามมติที่ประชุมกลับไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี: โดยไม่จำเป็นต้องให้หน่วยงานทำหนังสือตอบกลับมาอีกครั้ง เว้นแต่หน่วยงานใดมีประเด็นเพิ่มเติมอาจจะทำหนังสือตอบกลับมาอีกช่องทางได้

ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด (นายวีระชัยฯ) : เห็นด้วยกับผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (นางสาวพริ้วฯ) : สำหรับสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ขอศึกษาร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ โดยละเอียด และจะทำหนังสือให้ความเห็นส่งมายังกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ว่าที่ พ.ต.อ.เอกชัย) : สำหรับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขอศึกษา ร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ โดยละเอียด และจะทำหนังสือให้ความเห็นส่งมายังกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ผู้แทนกระทรวงกลาโหม (นาวาอากาศโทหญิงปรีวิชัย) : กระทรวงกลาโหมเคยให้ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ แล้ว ทั้งนี้ ขอทำความเห็นเป็นหนังสือเนื่องจากมีความเห็นในหลายประเด็น

ประธาน : ขอให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อความเหมาะสมของร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ ตามที่ฝ่ายเลขานุการ นำเสนอ

ฝ่ายเลขานุการ : ขอให้ที่ประชุมพิจารณาเอกสารหมายเลข ๔ ตามประเด็น ดังนี้

๑. ประเด็นชื่อของพระราชบัญญัติ วันที่มีผลบังคับใช้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ฝ่ายเลขานุการ : ร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ เหมือนกันกับร่างพระราชบัญญัติฯ ของกระทรวงยุติธรรม

๒. ประเด็นบทนิยาม

“การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าด้วยประการใดอันก่อให้เกิดอันตรายแก่กาย จิตใจ หรือลดคุณค่าความเป็นมนุษย์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่มีใช้การทรมาน ทั้งนี้ไม่รวมถึงอันตรายอันเป็นผลปกติจาก หรือสืบเนื่องจากการลงโทษทั้งปวงที่ชอบด้วยกฎหมาย

ฝ่ายเลขานุการ : ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติฯ ของกระทรวงยุติธรรม กำหนดคำนิยามและฐานความผิดเฉพาะเรื่องของการทรมาน ส่วนร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ จะมีการกำหนดนิยามและฐานความผิดของการกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (CID) ด้วย ซึ่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้เคยให้ความเห็นว่า ในชั้นการยกร่างพระราชบัญญัติฯ ของกระทรวงยุติธรรม ได้เคยมีการพิจารณาประเด็นนี้ร่วมกับคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) แล้ว เห็นว่าไม่ควรที่จะนำประเด็น CID มากำหนดเป็นความผิดในร่างพระราชบัญญัติฯ เนื่องจากไม่มีความชัดเจน ในขณะที่หลักการลงโทษทางอาญาจะต้องมีการกำหนดนิยามและฐานความผิดที่ชัดเจน ปราศจากความคลุมเครือ อีกทั้งในทางระหว่างประเทศก็ยังไม่มีการกำหนดนิยามที่ชัดเจนเกี่ยวกับ CID ไว้

ผู้แทนกรมสนธิสัญญาฯ (นางสาวณัฐฐา) : ขอให้ความเห็นตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งประเด็นเรื่อง การทรมานจะต้องพิจารณาถึงการกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีด้วย เนื่องจากปรากฏตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ข้อ ๑๖ ดังนั้น ถ้าจะให้มีการปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ควรต้องมีการกำหนดคำนิยามและมาตรการดำเนินการให้สอดคล้องกับกับอนุสัญญาฯ

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางสาวจรรยาพร) : กรณีที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ไม่กำหนดนิยามคำว่า “การลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี” ไว้ เนื่องจากพิจารณาแล้วว่าไม่สามารถกำหนดความหมายที่ชัดเจนได้ อย่างไรก็ตาม ร่างพระราชบัญญัติฯ ของกระทรวงยุติธรรม ได้กำหนดหลักการเรื่องนี้ไว้ในมาตรา ๑๘ แล้ว ในเรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่จะกำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการเพื่อป้องกันปราบปรามการกระทำ หรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ซึ่งการกำหนดเช่นนี้ สอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ข้อ ๑๖ ที่กำหนดว่ารัฐภาคีจะต้องป้องกัน

ไม่ให้มีการกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี โดยไม่ได้กำหนดในลักษณะว่าต้องกำหนดเป็น ความผิดอาญา และการกระทำที่โหดร้ายฯ มีความซ้ำซ้อนกับความผิดที่มีอยู่แล้วตามประมวลกฎหมายอาญา ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม (นางสาววรรณฯ) : กรณี CID มีความละเอียดอ่อนในบริบทต่างๆ เช่น การนับถือศาสนา เพราะฉะนั้นจะต้องเปิดโอกาสให้กับผู้ปฏิบัติ และศาลได้พิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป

๓. ประเด็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

มาตรา ๒ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย คณะหนึ่ง ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกสิบคน ซึ่งแต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรีโดยการเสนอของคณะกรรมการสรรหา ประกอบด้วย

(๑) ผู้ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิต และร่างกายของบุคคลจากการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหายจำนวนสองคน

(๒) ผู้เสียหายหรือผู้แทนผู้เสียหายจากการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหายจำนวนสองคน

(๓) ผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมซึ่งมีวัตถุประสงค์มิใช่เป็นการแสวงหาผลกำไรและดำเนินกิจกรรมด้านการปกป้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลจากการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหายจำนวนสองคน

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิโดยพิจารณาจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านกฎหมาย ด้านการตรวจพิสูจน์หลักฐาน ด้านนิติเวชศาสตร์ จำนวนสามคน

ภายใต้บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นหนึ่งในกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแต่งตั้งข้าราชการของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการการสรรหาคณะกรรมการตามมาตรานี้ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้แทนจากองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนด้วย

ฝ่ายเลขานุการ : ร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ กำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธาน และกรรมการอื่นที่ได้รับการแต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี ผ่านการเสนอของคณะกรรมการสรรหา อีก ๑๐ คน ซึ่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้เคยให้ข้อสังเกตว่า จำนวนขององค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ไม่มีความสมดุลระหว่างหน่วยงานราชการ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ กำหนดให้มีกรรมการจำนวน ๑๑ ท่าน โดยมีส่วนราชการเพียง ๒ ท่าน คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (ประธาน) และอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ แต่ในการปฏิบัติงานนั้นจะต้องใช้ความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และใช้อำนาจหน้าที่เครื่องมือพิเศษจากหน่วยงานราชการ เช่น กรมสอบสวนคดีพิเศษ ดังนั้น กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจึงเสนอให้มีความสมดุลในเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการฯ

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางสาวจรรยาพรฯ) : เห็นด้วยกับข้อสังเกตของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เพราะอาจจะก่อให้เกิดข้อขัดข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการฯ

๔. ประเด็นกรณีหน้าที่และอำนาจคณะกรรมการ

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือมาตรการที่จำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำให้บุคคลสูญหาย และส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตระหนักถึงความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการป้องกันการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย

(๓) กำหนดนโยบาย และมาตรการฟื้นฟูและเยียวยา ด้านร่างกายและจิตใจแก่ผู้เสียหายอย่างครอบคลุม ซึ่งหมายรวมถึงการทำให้กลับสู่สภาพเดิม การชดเชยค่าสินไหมทดแทนที่เพียงพอ การบำบัดและฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจให้สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการช่วยเหลือและเยียวยาผู้เสียหายทั้งทางการเงิน และทางจิตใจ ตลอดจนรวมถึงการฟื้นฟูระยะยาวทางการแพทย์ให้กับผู้เสียหาย โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

(๕) กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้เกิดการละเมิดซ้ำ มาตรการป้องกันมิให้มีการปกปิด การควบคุมตัวบุคคล และมาตรการคุ้มครองพยานให้กับผู้แจ้งข้อมูลในคดีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ติดตามตรวจสอบข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำให้บุคคลสูญหาย สนับสนุนช่วยเหลือผู้เสียหาย ด้วยการให้คำปรึกษา แนะนำทางกฎหมาย ด้านทนายความ ด้านการตรวจทางการแพทย์เพื่อประโยชน์ทางคดี ด้านการติดตามความคืบหน้าของคดี ด้านการฟื้นฟูเยียวยาความเสียหายทางร่างกายและจิตใจ และป้องกันมิให้เกิดขึ้นซ้ำ

(๗) ติดตามดูแล อำนาจการและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการสืบสวนสอบสวนที่รวดเร็วและเป็นธรรม ขอให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเพื่อประโยชน์แห่ง ความยุติธรรม รวมถึงมีอำนาจร้องขอให้มีการยุติการทรมานตามนัยพระราชบัญญัตินี้และร้องขอให้มีการปล่อยตัวผู้ถูกคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมายตามนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๘) แจ้งให้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลรายงานชี้แจงส่งข้อมูลหรือเอกสารพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามกฎหมายนี้ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันปราบปราม การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

(๙) ตรวจสอบหน่วยงานหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตัวได้โดยไม่จำเป็นต้องแจ้ง ให้ทราบล่วงหน้า รวมถึงให้คำแนะนำแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) ติดตามตรวจสอบการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำให้บุคคลสูญหายได้เองแม้ไม่มีผู้ร้องเรียน และสามารถรับเรื่องร้องเรียน ที่ไม่ระบุชื่อผู้ร้องได้

(๑๑) รวบรวมข้อมูลสถิติคดี จัดทำรายงานสถานการณ์ รายงานผลการดำเนินการประจำปี เกี่ยวกับการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พร้อมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหา เสนอต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

(๑๒) แต่งตั้งที่ปรึกษา อนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๓) วางระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

(๑๔) วางระเบียบอื่นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

ฝ่ายเลขานุการ : ร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ กำหนดหน้าที่และอำนาจกรรมการ ละเอียดกว่าของกระทรวงยุติธรรม อาทิ การเสนอความเห็นรัฐมนตรี การกำหนดนโยบาย แผนงาน การกำหนดมาตรการฟื้นฟูเยียวยา การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการช่วยเหลือเยียวยา การติดตามตรวจสอบข้อร้องเรียน ส่วนร่างของกระทรวงยุติธรรม กำหนดให้การติดตามตรวจสอบข้อร้องเรียน เป็นอำนาจของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางวรรณาริชา) : ประเด็นการติดตามตรวจสอบข้อร้องเรียนในร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ กำหนดว่าข้อร้องเรียนสามารถไปร้องศาล และคณะกรรมการฯ ได้ทั้งสองช่องทาง อาจทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในทางปฏิบัติได้

ฝ่ายเลขานุการ : มาตรา ๑๓ (๙) คณะกรรมการจะมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจเยี่ยมหน่วยงานหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตัวได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ซึ่งอาจขัดกับระเบียบปฏิบัติของหลาย ๆ หน่วยงานที่มีสถานที่ควบคุมตัว กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจึงเสนอความเห็นว่าเป็นทางปฏิบัติอาจจะทำได้

รองอธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ (นายรองวุฒินา) : แนวคิดของการจัดทำร่างกฎหมายทั้งสองฉบับต่างกัน คือ ร่างพระราชบัญญัติฯ ของกระทรวงยุติธรรม ใช้หลักการและกลไกของรัฐและเป็นการใช้อำนาจรัฐ แต่ร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ ใช้หลักการและกลไกเช่นเดียวกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดังนั้นจึงต้องวางแนวคิดว่าการร่างพระราชบัญญัติฯ ที่จะประกาศใช้ จะเลือกใช้เป็นกลไกการใช้อำนาจรัฐหรือกลไกตรวจสอบอำนาจรัฐ

ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ (นางสาวชนิษฐา) : มาตรา ๑๓ (๙) “การตรวจเยี่ยมหน่วยงานหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตัวได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า” สอบถามว่าที่ไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า นั้น หมายความว่าไม่ต้องแจ้งล่วงหน้าแต่ต้องขออนุญาตหรือไม่ เพราะตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.๒๕๖๐ การจะเข้าไปต้องขออนุญาตผู้บัญชาการเรือนจำ ทั้งนี้ เพื่อการเตรียมการรักษาความปลอดภัย

ฝ่ายเลขานุการ : ร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ น่าจะมีเจตนารมณ์ให้สามารถเข้าไปได้ทุกกรณีโดยไม่ต้องมีการขออนุญาต หรือ แจ้งให้ทราบล่วงหน้า

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม (นางสาววรรณนา) : ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า อำนาจการตรวจเยี่ยมหน่วยงานหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตัว ไม่ใช่เกี่ยวข้องกับเฉพาะส่วนราชทัณฑ์เท่านั้น เพราะตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ จะมีการควบคุมตัว ณ ค่ายทหาร สถานีตำรวจ รวมถึงศาล ดังนั้น เมื่อประเด็นนี้ถูกเสนอเข้าไปอาจจะเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อนและถูกโต้แย้งในสภาฯ ได้

ผู้แทนกระทรวงกลาโหม (นาวาอากาศโทหญิงปรีวิชัยญา) : เห็นด้วยกับผู้แทนกรมราชทัณฑ์ เนื่องจากจะต้องมีวิธีการปฏิบัติตามระเบียบราชการ ถึงแม้จะไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า แต่ก็ต้องทำตามวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย ซึ่งเป็นประเด็นอ่อนไหวของกระทรวงกลาโหม จะขอตอบกลับประเด็นนี้เป็นหนังสือมาเพื่อความชัดเจน

ประธาน : ขอให้ฝ่ายเลขานุการระบุเป็นข้อสังเกตไว้ในรายงานการประชุม โดยเน้นย้ำว่ากรณีที่จะระบุเช่นนี้ต้องมีระเบียบปฏิบัติให้ชัดเกี่ยวกับการเข้าพื้นที่ที่เป็นเขตหวงห้าม

๕. ประเด็นบันทึกข้อมูลผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ

มาตรา ๓๐ ในการควบคุมตัวบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่รับผิดชอบต้องแจ้งการควบคุมดังกล่าวต่อนายอำเภอและพนักงานอัยการแห่งท้องที่ที่มีการควบคุมตัวทราบทันทีโดยให้นำตัวบุคคลดังกล่าวไปยังที่ทำการของผู้ควบคุมตัวทันที และจัดให้มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว โดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ นามสกุล รูปถ่าย คำหารูปพรรณ รวมทั้งข้อมูลอื่นที่ใช้ระบุตัวบุคคล และสภาพร่างกายของผู้ถูกควบคุมตัว

(๒) วัน เวลา และสถานที่ของการถูกควบคุมตัว และข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการควบคุมตัว ในกรณีที่มีการย้ายสถานที่ดังกล่าว จะต้องมีการระบุถึงสถานที่ปลายทางที่รับตัว และเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบการย้ายสถานที่ควบคุมตัวนั้น

(๓) คำสั่งที่ให้มีการควบคุมตัว และเหตุแห่งการออกคำสั่งนั้น

(๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ออกคำสั่งให้มีการควบคุมตัว

(๕) วัน เวลา และสถานที่ของการปล่อยตัว ผู้รับผิดชอบในการปล่อยตัว และญาติหรือบุคคลที่มารับตัว หรือพยานในการปล่อยตัว

(๖) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพร่างกายของบุคคลผู้ถูกควบคุมตัว ทั้งก่อนควบคุมตัวและก่อน การปล่อยตัว ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตายจะต้องระบุถึงข้อมูลสาเหตุแห่งการตายและสถานที่เก็บศพ

(๗) ข้อมูลเพื่อใช้ในการติดต่อญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมตัวไว้วางใจ และทนายความ (หากมี)

(๘) ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อรับประกันสิทธิของผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๔

(๙) ข้อมูลอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อป้องกันการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำที่บุคคลสูญหาย

การแจ้งตามวรรคหนึ่งจะใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

ในการปล่อยตัวตาม (๕) ก่อนปล่อยตัวให้ผู้มีหน้าที่ในการควบคุมตัวตามวรรคหนึ่งแจ้งญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมตัวไว้วางใจให้ทราบถึงการปล่อยตัวและให้บันทึกไว้ด้วยว่ามีผู้ใดมารับตัวไป หากไม่สามารถติดต่อญาติได้หรือไม่มีบุคคลใดมารับตัว ให้บันทึกวิธีการติดต่อญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมตัวไว้วางใจไว้ และให้ผู้รับผิดชอบในการปล่อยตัวจัดหาพยานในการปล่อยตัว พร้อมทั้งบันทึกชื่อ ที่อยู่ของพยานนั้นไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการปล่อยตัว

ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ว่าที่พันตำรวจเอก เอกชัยฯ) : ขอตั้งข้อสังเกตเรื่องการบันทึกข้อมูลผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ ในร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ นั้น การควบคุมตัวบุคคล เจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่ต้องแจ้งการควบคุมต่อนายอำเภอและพนักงานอัยการในอำเภอหรือท้องที่ แต่หากมองในมุมมองของพนักงานสอบสวน จะเพิ่มงานค่อนข้างเยอะเพราะว่าในนิยามมาตรา ๔ การควบคุมตัว หมายรวมถึง การจับกุม ลักพา กักขัง คุมขัง เรือกั้ว หรือเชิญตัวบุคคลไปสอบปากคำ ซักถาม ซึ่งในการปฏิบัติจริง ๆ จะมีหลายกรณีที่มีปัญหาต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องแจ้งกับนายอำเภอ หรือพนักงานอัยการทุกครั้ง นอกจากนี้ สำหรับประเด็นการเข้าไปในสถานที่ควบคุมตัวโดยไม่แจ้งล่วงหน้าจะต้องลงรายละเอียดมาก ซึ่งจะขอตอบเป็นหนังสือ

๖. ประเด็นการเปิดเผยข้อมูลผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ

มาตรา ๓๑ เพื่อประโยชน์ของผู้ถูกควบคุมตัว ญาติ บุคคล หรือคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ มีสิทธิร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐

หากเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งปฏิเสธที่จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว ญาติหรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกควบคุมตัว คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการมีสิทธิร้องขอต่อศาลอาญาแห่งท้องที่ที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา เพื่อให้ศาลสั่งเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้

ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง เปิดเปิดเผยข้อมูลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ ให้แก่ญาติหรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกควบคุมตัว คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการได้ คำสั่งศาลดังกล่าวให้อุทธรณ์ไปยังศาลชั้นอุทธรณ์ และให้คำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์เป็นที่สุด

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางวรรณาริฯ) : สำหรับร่างพระราชบัญญัติฯ ของกระทรวงยุติธรรมกรณีศาลมีคำสั่งให้เปิดเผยข้อมูล คำสั่งนั้นเป็นที่สุด ดังนั้น จะสามารถอุทธรณ์ได้เฉพาะกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลเท่านั้น และให้คำสั่งศาลอุทธรณ์ดังกล่าวเป็นที่สุด แต่ร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ คำสั่งศาลต่างๆ ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้ ซึ่งหมายความว่าไม่ว่าศาลจะมีคำสั่งให้เปิดเผยหรือว่ายกคำร้องก็สามารถอุทธรณ์ได้ ซึ่งหากพิจารณาในด้านการคุ้มครองสิทธิของผู้ที่ถูกควบคุมตัว อาจทำให้เกิดความล่าช้าขึ้นได้

๗. ประเด็นการระงับความเสียหายเบื้องต้น

มาตรา ๓๓ เมื่อมีการอ้างว่าบุคคลใดต้องถูกควบคุมตัว หรือปรากฏข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำที่บุคคลสูญหาย บุคคลดังต่อไปนี้ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลอาญาหรือศาลยุติธรรมแห่งท้องที่ที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา เพื่อให้มีคำสั่งยุติการกระทำเช่นนั้นทันที

(๑) ผู้เสียหาย

(๒) พนักงานอัยการ

(๓) พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ

(๔) พนักงานฝ่ายปกครอง

(๕) คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจาก

คณะกรรมการ

(๕) บุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกควบคุมตัว

ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งซึ่งใช้สิทธิโดยสุจริตเพื่อประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

มาตรา ๓๔ เมื่อได้รับคำร้องตามมาตรา ๓๓ หรือเมื่อความปรากฏต่อศาลว่ามีการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำที่บุคคลสูญหาย ให้ศาลดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวโดยทันที

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการยุติการทรมาน และเยียวยาความเสียหายเบื้องต้น หากศาลที่ทำหน้าที่ไต่สวนตามมาตรา ๓๔ เห็นว่าคำร้องนั้นมีมูล ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐนำตัว ผู้ถูกควบคุมตัวมาศาลโดยพลัน หากปรากฏว่าการควบคุมตัวเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือเกิดการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำที่บุคคลสูญหายในระหว่างการควบคุมตัว ศาลอาจมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ปลปล่อยผู้ถูกควบคุมตัวทันที

(๒) ให้ยุติการทรมาน หรือการกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

(๓) เปลี่ยนสถานที่ควบคุมตัว

(๔) ให้ผู้เสียหายได้พบญาติ ทนายความ หรือบุคคลอื่นที่ไว้วางใจเป็นการส่วนตัว

(๕) ให้มีการรักษาพยาบาลรวมทั้งการฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ

(๖) ให้เปิดเผยเอกสารบันทึกหรือข้อมูลอื่นใด

(๗) เยียวยาเบื้องต้นทางการเงิน

(๘) กำหนดมาตรการอื่นใดที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการระงับการกระทำหรือเยียวยาเบื้องต้นกับผู้เสียหาย

เมื่อศาลมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งอย่างไรแล้ว ให้ผู้ร้องแจ้งคำสั่งศาลดังกล่าวไปยังคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ให้คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ยื่นคำร้องให้ศาลกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน และการฟื้นฟูเยียวยาเบื้องต้นแก่ผู้เสียหาย ซึ่งรวมทั้งการรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ และการเงิน

คำสั่งศาลตามมาตรา นี้ อาจอุทธรณ์ไปยังศาลชั้นอุทธรณ์ก็ได้ คำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์ถือเป็นที่สุด

ฝ่ายเลขานุการ : บุคคลที่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาล หากเพิ่มพนักงานฝ่ายปกครองเข้าไปด้วย ผู้แทนกระทรวงมหาดไทยข้อขัดข้องหรือไม่

ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (นายมานะ) : ไม่ขัดข้อง

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม (นางสาววรมน) : ขอเพิ่มรายละเอียดในร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ มาตรา ๓๔ ซึ่งในร่างพระราชบัญญัติฯ ของกระทรวงยุติธรรม กำหนดว่า เมื่อได้รับคำร้องตามวรรค ๑ ให้ศาลไต่สวน และให้ศาลมีอำนาจเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือ ส่งเอกสาร หรือให้นำตัวผู้ได้รับความเสียหายมาศาลได้ โดยวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เช่นนี้ เพื่อยืนยันว่าบุคคลที่ถูกควบคุมตัวยังปลอดภัยอยู่ รวมทั้งเพื่อให้ศาลเห็นว่าเนื้อตัวร่างกายถูกกระทำทรมานหรือมีการถูกทำร้ายร่างกายหรือไม่ ในการนี้ จึงขอเสนอให้มีการกำหนดประเด็นนี้ไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ ด้วย

สำหรับร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ มาตรา ๓๕ เรื่องการระงับการทรมาน แล้วให้เสียหาย ซึ่งเรื่องการเยียวยาจะเป็นเท่าไร หรือกำหนดอย่างไรสามารถอุทธรณ์ได้ แต่คำสั่งจะให้ระงับการทรมานการให้ปล่อยตัวผู้ถูกควบคุม โดยหลักการไม่ควรอุทธรณ์ได้ ดังนั้น อาจจะต้องแยกมาตรานี้ออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนไหนควรจะเป็นที่สุดของศาลชั้นต้น เช่น คำสั่งให้ระงับการทรมาน ถ้าศาลระบุว่าทรมานจริง คำสั่งนี้ก็ควรต้องมีผลทันทีไม่ต้องอุทธรณ์อีก แต่สำหรับส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการเยียวยาทางการเงิน การกำหนดมาตรการอื่นใด ถ้าจะให้อุทธรณ์ก็ขอฝากที่ประชุมช่วยพิจารณาว่าสมควรหรือไม่ แต่ในเบื้องต้นเจตนารมณ์ของมาตรานี้ต้องอาศัยความรวดเร็วและเร่งด่วน ดังนั้น หากกำหนดให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติฯ ของกระทรวงยุติธรรมจะเหมาะสมกว่า

๘. ประเด็นการดำเนินคดี

มาตรา ๔๓ ให้พนักงานอัยการมีอำนาจสอบสวนดำเนินคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งมีอำนาจเข้าตรวจสอบควบคุมการสอบสวนซึ่งดำเนินการโดยพนักงานสอบสวนทุกหน่วยทันที

การดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และบทบัญญัติมาตรา ๒๑/๑ ตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษไม่นำมาใช้บังคับกับความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งให้อัยการสูงสุดเพื่อชี้ขาดโดยเร็ว

ฝ่ายเลขานุการ : ร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ กำหนดให้อัยการเป็นผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนดำเนินคดี รวมทั้งเข้าตรวจสอบควบคุมการสอบสวนได้ทั้งหมด และยกเว้นอำนาจของ ปปท./ปปช. ในการดำเนินคดี และกรณีที่พนักงานอัยการเป็นคนสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งอัยการสูงสุดเป็นผู้ชี้ขาดโดยเร็ว เรื่องนี้ทางผู้แทนอัยการ กับผู้แทนกรมสอบสวนคดีพิเศษมีความเห็นอย่างไร

นายอังศุเกตุฯ (ผู้แทนกรมสอบสวนคดีพิเศษ) : ไม่ขัดข้อง

นายวีระชัยฯ (สำนักงานอัยการสูงสุด) : ร่างพระราชบัญญัติฯ ของกระทรวงยุติธรรม มาตรา ๒๖ และร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ มาตรา ๔๓ - ๔๔ มีความแตกต่างกันกับร่างที่ผ่านมา ในการนี้ จึงต้องเสนอเรื่องให้คณะทำงานของอัยการพิจารณาว่ามีความคิดเห็นอย่างไร ดังนั้น ขออนุญาตทำหนังสือตอบกลับมาอีกครั้ง

๓.๒ บทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ ซึ่งไม่มีในร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับกระทรวงยุติธรรม

๑. การบังคับใช้กฎหมาย มาตรา ๓

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งอื่นในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดเรื่องการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและ

ร่างกายของบุคคลไว้โดยเฉพาะซึ่งให้ความคุ้มครองบุคคลมากกว่าที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ให้บังคับตามกฎหมายนั้น

ฝ่ายเลขานุการ : เนื่องจากมาตรานี้เป็นการบัญญัติถึงหลักการบังคับใช้กฎหมายทั่วไป จึงไม่มีความจำเป็นที่ต้องกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางวรรณาริฯ) : ถ้ากำหนดไว้จะทำให้ร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้เป็นกฎหมายกลาง จะไม่มีกฎหมายอะไรมาขัดได้ ไม่ว่าจะขึ้นพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือกฎหมายใดก็ตาม จะมาใช้กฎหมายนี้ จึงเห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์

๒. คณะกรรมการสรรหากรรมการ มาตรา ๘

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการสรรหาและการเลือกกรรมการแต่ละครั้งให้

ดำเนินการคณะกรรมการสรรหากรรมการ ประกอบด้วย

(๑) ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธาน

(๒) อัยการสูงสุด

(๓) ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยและมีการดำเนินกิจการเกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยมิได้มีวัตถุประสงค์ในทางการเมืองหรือมุ่งค้าหากำไรจากการดำเนินกิจการดังกล่าวแห่งละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน

(๔) ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่ง คนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือเก้าคนโดยมาจากพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลจำนวนสี่คน และพรรคการเมืองฝ่ายค้านจำนวนห้าคน

(๕) ผู้แทนสื่อมวลชนในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งเลือกกันเองกิจการละหนึ่งคนรวมเป็นสามคน

(๖) ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นเลขานุการ

ให้คณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่สรรหาบุคคลที่เหมาะสมจะเป็นกรรมการตามมาตรา ๖ จำนวนสิบคน โดยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น รวมทั้งเอกสารหรือหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ที่เหมาะสมกับการเป็นกรรมการ และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ ทั้งนี้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว เพื่อเสนอให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง มติในการเสนอชื่อต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ฝ่ายเลขานุการ : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีความเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องมีคณะกรรมการสรรหา ทั้งนี้ คาดว่ามีต้นแบบมาจาก พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางวรรณาริฯ) : การใช้กระบวนการสรรหา ขั้นตอน วิธีการ ค่อนข้างซับซ้อน ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ จะยิ่งทำให้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับสูญหายเป็นไปล่าช้า

๓. สิทธิและเสรีภาพบุคคลและหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๑๖ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และศักดิ์ศรี

ความเป็นมนุษย์ การทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำให้บุคคล สูญหายจะกระทำมิได้

ในกรณีที่มีการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหาย มีสิทธิร้องทุกข์ ร้องเรียน และเข้าถึงความเป็นธรรมโดยได้รับความคุ้มครอง และการสนับสนุนช่วยเหลือจากรัฐ ผู้เสียหาย มีสิทธิได้รับการชดเชย และเยียวยาความเสียหายอย่างรวดเร็วและเพียงพอรวมถึงมาตรการการป้องกัน มิให้เกิดการละเมิดซ้ำผู้เสียหาย พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใดหากกระทำเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหาย ขอบที่จะเสนอคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งยุติหรือเพิกถอนการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่งทันที ทั้งนี้ศาลอาจกำหนดวิธีการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครอง ชดเชย และเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น

มาตรา ๑๗ รัฐมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ

รัฐมีหน้าที่กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำให้บุคคลสูญหาย

ในกรณีที่ปรากฏข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง รัฐมีหน้าที่ติดตามตรวจสอบข้อร้องเรียนเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อช่วยเหลือ คุ้มครองสวัสดิภาพ และความปลอดภัย รวมถึงชดเชย เยียวยา และฟื้นฟูร่างกายและจิตใจของผู้เสียหาย

ฝ่ายเลขานุการ : เป็นบทบัญญัติที่มีสาระสำคัญอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อยู่แล้ว และเป็นบทบัญญัติที่ไม่มีบทลงโทษ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จึงเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางวรรณาริชา) : เห็นด้วยกับฝ่ายเลขานุการว่าไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ เพราะเป็นเรื่องที่มีการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดอยู่แล้ว

๔. การแจ้งสิทธิให้ผู้ถูกควบคุมตัว

มาตรา ๒๙ ในการควบคุมตัวบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ในการควบคุมตัวบุคคล ต้องจัดให้มีบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๓๐ และให้ผู้ถูกควบคุมตัวมีสิทธิและได้รับแจ้งสิทธิดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งให้ผู้ถูกควบคุมตัว และญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมตัวไว้วางใจทราบถึงวัน เวลา และสถานที่ของการถูกควบคุมตัว คำสั่งและเหตุแห่งการออกคำสั่งที่ให้มีการควบคุมตัว และข้อมูลหรือรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ใช้อำนาจควบคุมตัว

(๒) แจ้งให้ญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมตัวไว้วางใจทราบถึงข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการเคลื่อนย้ายและสถานที่ปลายทางที่รับตัว ในกรณีที่มีการย้ายสถานที่ควบคุมตัว

(๓) แจ้งให้ญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมตัวไว้วางใจทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพร่างกายหรือจิตใจของผู้ถูกควบคุมตัว และรายละเอียดเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลและสถานพยาบาลที่รับตัวในทันที กรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ

(๔) ได้รับการเยี่ยมและติดต่อกับญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมตัวไว้วางใจตามสมควร

(๕) พบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความที่ตนเลือกเป็นการเฉพาะตัว และมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย

(๖) มีทนายความเข้าร่วมการสอบปากคำ การสอบถามหรือซักถามโดยก่อนเริ่มการสอบปากคำ การสอบถามหรือซักถามทุกครั้ง ต้องมีการระบุตัวตนของผู้ที่เข้าร่วมทุกคนและมีการบันทึกภาพและเสียง อย่างต่อเนื่องซึ่งสามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง

(๗) ได้รับการตรวจร่างกาย และการรักษาพยาบาลโดยเร็วโดยแพทย์ เมื่อบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย

(๘) กรณีผู้ถูกควบคุมตัวเป็นชาวต่างชาติ ต้องได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่กงสุลและล่าม

(๙) ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตายหรือได้รับบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้ ผู้เสียหายมีสิทธิเข้าไปมีส่วนร่วมในการค้นหาความจริงเกี่ยวกับการตายหรือบาดเจ็บของผู้ถูกควบคุมตัว

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกควบคุมตัวทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง และมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้ผู้ถูกควบคุมตัวเข้าถึงสิทธิดังกล่าว

ฝ่ายเลขานุการ : การแจ้งสิทธิตามมาตราข้างประเด้นมีกำหนดอยู่แล้วในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาอาญา กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จึงเห็นว่าไม่จำเป็นต้องระบุซ้ำ

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางวรรณาริ) : ขอให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า นอกจากจะกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว แต่เจ้าหน้าที่ที่ไม่แจ้งสิทธิควรกำหนดโทษไว้หรือไม่ และควรมีขั้นตอนกระบวนการให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการด้วย

๕. ศาลห้ามรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาจากการกระทำความผิด

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ปรากฏต่อศาลว่าพยานหลักฐานใดเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยอาศัยข้อมูลที่เกิดขึ้น หรือได้มาเนื่องจากการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำที่บุคคลสูญหาย ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานนั้น เว้นแต่เป็นการรับฟังพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ฝ่ายเลขานุการ : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เห็นว่าเป็นกรณีที่มีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖ กำหนดไว้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดซ้ำ

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม (นางสาววรรณนา) : ขอดังข้อสังเกตว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖ การขัดท้อบุคคลอื่นห้ามมิให้รับฟัง แต่หากเข้าข้อยกเว้นศาลอาจใช้ดุลพินิจรับฟังได้ แต่ร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ ห้ามรับฟังทุกกรณี ซึ่งตีความกว้างกว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๖. การแจ้งความหรือร้องเรียน

มาตรา ๓๘ ผู้ใดพบเห็น หรือทราบการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำที่บุคคลสูญหาย ให้แจ้งพนักงานฝ่ายปกครอง หรือพนักงานสอบสวนคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ชักช้า

ให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือพนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ หรือ คณะอนุกรรมการที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งส่งเรื่องให้คณะกรรมการ หรือ คณะอนุกรรมการที่ได้รับมอบหมายโดยทันที เพื่อให้คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการดำเนินการติดตามสืบหา ช่วยเหลือผู้เสียหาย ดำเนินการระงับการกระทำความผิด ดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด และเยียวยาผู้เสียหายตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ การแจ้งนั้นจะใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

บุคคลซึ่งใช้สิทธิโดยสุจริตในการแจ้งความหรือร้องเรียนต่อคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำที่บุคคลสูญหาย ย่อมได้รับความคุ้มครองภายใต้มาตรการซึ่งคณะกรรมการกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้รวมถึงจากการถูกดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง หรือคดีปกครอง แม้หากภายหลังปรากฏว่าไม่มีการกระทำความผิดที่ได้รับแจ้งด้วย

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางวรรณาริ) : ประเด็นนี้ อาจทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน เนื่องจากตามร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับกรรมาธิการฯ กำหนดให้พนักงานอัยการมีอำนาจสอบสวนดำเนินคดี และให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำความผิดอยู่แล้ว

๗. บทลงโทษผู้ที่ไม่แจ้งสิทธิและไม่จัดทำบันทึกผู้ถูกควบคุมตัว

มาตรา ๔๔ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี

และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

ฝ่ายเลขานุการ : เจ้าหน้าที่ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่สามารถฟ้องร้องดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ได้อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ นี้

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางวรรณาริ) : หากจะกำหนดก็ต้องกำหนดโทษมากกว่า เพราะประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ กำหนด ๑๐ ปี แต่ถ้าไม่กำหนดโทษมากกว่าก็ไม่จำเป็นต้องบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ นี้

มติที่ประชุม ๑. มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการประมวลข้อสังเกตและข้อคิดเห็นของที่ประชุมลงไป ในรายงานผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับคณะกรรมการฯ ด้วย พร้อมทั้ง จัดทำสรุปผลการประชุม และส่งสรุปผลการประชุมฯ ให้หน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมฯ ตรวจสอบความถูกต้อง

๒. สำหรับหน่วยงานที่ประสงค์จะให้ความเห็นเพิ่มเติมให้จัดทำข้อมูลเป็นเอกสาร ส่งกลับมายังกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ภายในวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เพื่อฝ่ายเลขานุการ จะได้รวบรวมข้อมูลเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔

เรื่องอื่นๆ

ไม่มี

ปิดประชุม ๑๖.๓๐ น.

นางนิธิตี พรหมอาจ
นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ
ผู้จดยางงานการประชุม

นางธัญสุดา หน่อแก้ว
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
ผู้จดยางงานการประชุม

นางสาวนริลักษณ์ แพไชยภูมิ
ผู้อำนวยการกองสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
ผู้ตรวจจดยางงานการประชุม